

Ο ΨΩΜΑΣ

— 'Εσκότωσαν τὸν ψωμά.

Εἰς τὴν παρλίσιον γειτονίαν τοῦ Βατραχονησίου, ἐκεῖ γύρω ἀπὸ τὴν μικρὰν γέφυραν, ἢ εἰδησις διαδίδεται βραδέως ἀπὸ τὸ πρῶν, ἐνῷ ἡ βροχὴ ραγδαία καταπίπτει μελαγχολικῶς πλαταγούσα, σκάπτουσα, ρυτιδούσα τοὺς δρόμους καὶ ὁ 'Ιλισσὸς κυλίζει λασπώδη ἔμβρια ὕδατα μετὰ βοῆς. Ἡ εἰδησις πίπτει ἀπὸ τομῆς, λακωνικῇ καὶ φρικώδεις:

— 'Εσκότωσαν τὸν ψωμά . . . τὰ μεσάνυχτα, ἀπάνω στὴ σκάφη του ποῦ ζύμωνε . .

— Κάποιος λέει φίλος του . . . ἄθελα τοῦρριξε μὴ κουμπουριά . . . ἀστειεύτανε . . , καὶ τὸν ἄφηκε στὸν τόπο.

Τρυφερά ἐπιφωνήσεις τρόμου καὶ οἴχτου φέρονται εἰς τὰ χεῖλη τῶν γυναικῶν.

— Καλὲ ὁ Σταῦρος . . . ἐκεῖνο τὸ ξανθὸ παιδί, ξένο ἦτανε . . . δὲ θάταν ἀκόμη εἴκοσι χρόνῳ τὸ κακόμοιρο . . . καὶ νὰ πάη ἔτσι ἄδικα . . . Τί τοῦ ἦτανε γραμμένο!

Τὸν ἐγνώριζαν ἰδίως τὰ κοριτσάκια καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς, τὰ ὁποῖα ἐπήγαινον συχνὰ εἰς τὸν φούρνον. Καὶ τὸν ἀνεπόλουν ὅλοι ὅταν ἐγύριζε κάθε τόσο τὰ σοκάκια τοῦ Βατραχονησίου μετὰ τὸ ζιμπίλι του, φορτωμένος ψωμιά, καὶ χθὲς ἀκόμα, χθὲς, ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν πόρτα τῶν πσιτιῶν καὶ ἐδγάλε σθεναρὰν φωνὴν—ὁ ψωμάς!

Καὶ ἐνῷ ἔξω ἡ βροχὴ θορυβεῖ ὀρμητικῇ, βγαίνουν εἰς τὰ παράθυρα, διὰ νὰ κυττάξουν πρὸς τὸν φούρνον, νομίζουσι ὅτι ἡ εἰδησις εἶνε νωπὴ ἀκόμη καὶ θὰ ὅτι ἐβλεπον συγκέντρωσιν μετὰ ἐμβρέλλας ἔξω τῆς θύρας. Ἀλλ' ὁ φούρνος φαίνεται ὡς νὰ ἔχη τὴν καθημερινὴν του ἐργασίαν, ὡς νὰ μὴ ἐγκλείη καμμίαν συμφόρην, ἐνῷ ἡ βροχὴ τὸν μαστιίζει, καὶ εἰς τὸ μαῦρον χάος τοῦ πλατέος παραθύρου τοῦ διακρίνονται ἔμπροσθεν αἱ χονδράϊ ρανίδες τῆς βροχῆς καταπίπτουσαι, καὶ ὁ κίτρινος τοῖχος του καὶ τὰ παραθυρόφυλλα, βρεγόμενα βάζονται βαθύτερον. Πρὸ τῆς θύρας τοῦ μόνου παιδιὰ τῆς γειτονιάς πλησιάζουσι, στωικῶς ὑπομένοντα τὴν βροχὴν διὰ νὰ παρατηρήσουν μέσα, συχνὰ διωκόμενα ἀπὸ ἓνα ἀστυφύλακα, ὁ ὁποῖος προβάλλων εἰς τὴν θύραν μετὰ τὴν κυανὴν του στολὴν, προσδίδει κἄτι τι τὸ ἐπίσημον εἰς τὸν φούρνον, καὶ ποῦ καὶ ποῦ καμμίαν γειτόνισσα κουκουλωμένη εἰσέρχεται βιαστικῇ.

Μέσα εἰς τὸν φούρνον σιγὴ ἐπικρατεῖ, ψυχρότης ἀπερίγραπτος. Ἀμέσως εἰσερχόμενος εὐρίσκεισιν ἀντιμέτωπος πρὸς τὸ λευκὸν φέρετρον ἐκτεινόμενον πρὸς τὸ βάθος ἐπὶ δύο κλινοπόδων καὶ ἀπὸ τὴν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου ἀνασχηματισμένην κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ, βλέπει μόνον τὴν ξανθὴν σγουρὴν κόμην του, χωρὶς νὰ διακρίνῃς τὸ πρόσωπον. Πέντε ἢ ἕξ γυναικες εἰς ἡμικύκλιον καθήμεναι πρὸς τὰ δεξιὰ ἐπάνω εἰς προχείρους κῆσας καὶ σκνίδες συντροφεύουν τὸ λείψανον. Οἱ ἄνδρες ἕως δέκα, ἡπειρωτὰ ψωμάδες οἱ πλεῖστοι, μετὰ τὴν αὐτὴν κατατομήν.—πλατὺ μέτωπον, κεφαλὴν ὀγκώδη πρὸς τὰ ἄνω καὶ πεπιεσμένην,—ἔχουν εἰσδύσει εἰς τὸ μεταξὺ τῆς πάγκας καὶ τοῦ κλιδάνου διάστημα, μὴ βλέποντες ἀπ' ἐκεῖ εἰμὴ τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ, ἔχουν δὲ μορφὰς ψυχροτάτας, συχνὰ βεδισμένα μειδιάματα, λίγα λόγια. Κύβον παιδίον, μετὰ μάτια κατακόκκινα, ἡμίλειστα καὶ διαρκῶς δακρύ-

οντα, κάθεται πρὸ τοῦ συρταριοῦ ἐπιφορτισμένον τὴν πώλησιν. Ἡ πάγκα φόρτωμένη εἰς τὴν μίαν ἄκραν ὅλην τὴν νυκτερινὴν φουρνιὰν ἀπώλητον, ἀπλώνεται κατὰ τὸ ἥμισυ γυμνῇ, μελαψὴ καὶ υπολίπαρος, καὶ εἰς τὴν κώχην τῆς ἀκουμβᾶ τὴν μέσην τοῦ ὀστυφύλαξ, μηχανικῶς πιέζων εἰς τὰ δάκτυλα τὰ λευκά του χειρόκτια. "Ολα ψυχρά, ἀπαθῆ. Σβυσμένος καὶ κρύος ὁ φούρνος, μαῦρος καὶ χαϊώδης. Μετὰ τὴν ἀσβέλην καταμέλανην καὶ στιλπνὴν εἰς τὰς δοκοὺς τῆς ὀροφῆς, ὑποκίτρινον εἰς τοὺς τοίχους, δὲν ἔχει κἄν ὕψιν νεκρικοῦ δωματίου.

Φῶς νεκρικὸν δὲν πᾶλλεται πουθενά, καὶ μόνον κάτωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ νεκροῦ εἰς τὸ ἔδαφος καίει ἀφανὲς λαμπὰς κίτρινῃ, σφηνωμένη εἰς τὸ σπασμένον στόμιον μαύρης φιάλης, τὴν ὁποῖαν ρυπαίνει ρέων εἰς σωρὸν ὁ τηκόμενος κηρός. Λυγρὸς δὲν ἀκούεται, καὶ φαίνεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἔκλεισε τὰ μάτια εἰς τὰ ξένα, ἀδάκρυτος.

Οἱ ἄνδρες ἀδιαφοροῦν. Μόνον αἱ γυναῖκες, γειτόνισσαι, καθήμεναι κολλητὰ, σκεπασμέναι μερικαὶ μετὰ σάλι, κρυώνουσι μετὰ χέρια σταυρωμένα, προσπαθοῦν νὰ κλαύσουν αὐτὰ διὰ τὸν νεκρὸν, νὰ ἀναπληρώσουν τὴν εἰς τὰ ξένα ἀποῦσαν μητέρα, ἐκ καθήκοντος, καὶ νὰ δώσουν ζωγραφιὰ θλίψεως, μορφαίξουσιν πάντοτε θλιβερώς, στενάχουσιν καὶ κἄπως μοιρολογούσιν.

— Κακόμοιρε Σταῦρο . . . λέγει μία. Ἐχτὲς μούφερε τὸ ψωμί ἐκεῖδ' ἀπὸ τὴν πόρτα, καὶ τοῦεπα, πετάξου Σταῦρό μου σὲ περικαλῶ νὰ φωνάξῃς τὸν υἱοῦ μου ἐκεῖδ' ἀπὸν καφφενέ . . .

Αἱ ἄλλαι κουνοῦν τὸ κεφάλι, ζαρώνουν τὰ χεῖλη.

— Κακόμοιρο . . . ἄλλοι στὴν ἄμοιρη τὴ μάνα του στὰ ξένα, ἐκεῖ ποῦ εἶνε . . .

— Ἀχ! συφορά πές . . . Τὰ ξέν' αὐτὰ 'χουνε . . . Καλὲ τί ἔχτρα, τί ἔχτρα νὰ εἴχανε;

— Οἱ δύο τους τὸ ξέρουνε κι' ὁ Θιὸς μόν' ὁ Θιός . . .

Καὶ κυττάζουν ἀδιακόπως τὸν νεκρὸν, περιεργάζονται τὸ φέρετρον.

— Καλὲ δὲν τοῦ πήρανε μέτρο στὸ φάρδος . . .

— Στὸ φάρδος;

— Πέρουνε καὶ στὸ φάρδος . . . Μπᾶ; πῶς! Θυμᾶμαι γ' αὐτοῦ ξαδερφοῦ μου τοῦ πήρανε καὶ στὸ φάρδος . . .

Ἀλλῃ γειτόνισσα κουκουλωμένη εἰσέρχεται βιαίως, μετὰ μορφήν κατακόκκινην νεροστάζουσαν, καὶ μετὰ τὸ μαῦρον κλῦμα τῆς ἐστιγμένης ὑπὸ σταγόνων βροχῆς. Καὶ ὡσεὶ ἀναπλάττουσα, πρὶν ἔλθῃ, τὸν νεκρὸν, ἄφινε μόλις ἐπρόβαλεν εἰς τὴν θύραν, ὑπόκωφον ψιθύρισμα μετὰ στεναγμοῦ μόλις ἀκούμενον—ἄχ . . . κακόμοιρο . . . Καὶ ἐπειδὴ αἱ ὀλίγαι θέσεις ἦσαν πιασμένοι, παραχωρεῖ ἄλλῃ τὴν ἰδικὴν τῆς καὶ σηκώνεται νὰ φύγῃ—γιὰ νὰ κυττάξῃ κομμάτι τί γίνονται καὶ στὸ σπίτι . . . Ἀχτένιστον κοριτσάκι καταφθάνει ἀσθμαίνον καὶ λέγει εἰς μίαν.

— Μητέρα εἰπ' ὁ πατέρας νάρθῃς σπίτι . .

— Καὶ ν' ἀφήσω τὸ λείψανον; Δὲ μπορῶ παιδί μου, πές του, ἄς φάῃ 'κεῖνος ἐγὼ δὲν ἔχ' ὄρεξι . . . Ἄντε σπίτι.

Καὶ ἡ ὀμιλία ἀρχίζει, διαρκεῖ ὀλίγον καὶ διαλείπει, σβύνεται πάλιν πενθίμως. Αἱ γυναῖκες μένουν βουβαὶ μετὰ τὴν κεφαλὴν περιλύτως κεκλιμένην, καὶ τὰ μάτια καρφωμένα

εἰς τὸ φέρετρον. Καὶ εἰς τὰς στιγμὰς αὐτὰς τῆς πενθίμου σωπῆς, θορυβεῖ μόνον ἔξω τῆς θύρας, ἓνα πόδι ἔξω ἀπὸ τὸ κατώφλι, ὀρμητικὸς ρυαὶ κυλίων πηλὸν κίτρινον, καὶ τὸ πένθιμον στάλαγμα τῆς βροχῆς, καὶ ἀκούεται ἐκεῖ κάτω ὑπὸ τὴν γέφυραν ἢ βοή τοῦ χειμάρρου τοῦ 'Ιλισσοῦ . . .

Ἀποτόμως ἐπαναληφθείσης τῆς ὀμιλίας, γεννᾶται μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν συζήτησις περὶ τῆς τιμωρίας τοῦ ἀκουσίου φονέως. Ἡ κατάδική του ποικίλλει εἰς τὰς γνώμας τῶν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μηνὸς μέχρι τῶν δέκα ἐτῶν.

— Ἀμ' τ' εἶνε, καὶ μένε, φωνάζει γυνὴ πλαδαρόσκαρκος. Ἐνα ζωντανὸ νὰ χαθῇ καὶ πάλ' ἡ καρδιά σου καίγεται, ἄμ' ὁ ἄνθρωπος;

— Καλὲ τί λές, τί λές . . . εἶπον αἱ ἄλλαι ὅλαι μαζύ.

— Καλὲ δὲ μοῦ λέτε, εἶπεν ἀποτόμως προτεινούσα τὸ πηγούνιον πρὸς τοὺς ἄνδρας μία ἄλλῃ, κι' ἂν πάγῃ καὶ δέκα καὶ εἴκοσι χρόνια ὁ φονιάς . . . θὰ σηκωθῇ ὁ Σταῦρος;

Οἱ ἄνδρες ἐπεδοκίμασαν, αἱ γυναῖκες ἀνεστέναξαν. Καὶ τὸ παιδίον μετὰ τὰ διαρκῶς κλαίοντα μάτια, ροφῶν τώρα ἰσχνὸν τσιγάρον, προσέθεσε.

— Πάει ἐκεῖνος πέντε χρόνια μέσα . . . ὕστερα βγαίνει . . . Ἀμ' ἐτοῦτος—καὶ ἔδειξε διὰ τῆς σιαγόνης τὸν νεκρὸν—πότε θὰ βγῇ;

— Ἀχ ἄχ, κακόμοιρε Σταῦρο . . .

Καὶ ὁ Σταῦρος ἦτο ἐξηπλωμένος εἰς τὸ στενὸν φέρετρον, εἰς τὸ ἀμφίβολον φῶς, πρὸς τὸ βάθος. Ἀπὸ τοῦ μετώπου του ἀρχομένη ἡ σκιά τὸν ἐσαδάνωνεν ἕως τοὺς πόδας. Μόνον εἰς τὴν ὀλόξανθον σγουρὰν τοῦ κόμην, προσέπιπτεν ὅλον τὸ λευκὸν φῶς τῆς θύρας. Εἰς τὸ πρόσωπον ἡ ἀριστερὰ γνάθος ἦτο φρικτῶς ἐξοιδημένη, τὰ δὲ χέρια του καθὼς ἦσαν εἰς ὄγκον δεμένα καὶ ὑψωμένα ἐπὶ τοῦ στήθους χονδρά καὶ τυλωδῇ, ἐδείκνυνον τὸν ἕως χθὲς ἐργάτην, τὸν ψωμάρον, διατηροῦντα ἀπεξηραμένην ζύμην ἐπάνω των, ἡ ὁποῖα μένειν ἄφ' ὅτου εἶχε δώσει τὰς τελευταίας πυγμὰς ἐντὸς τῆς σκάφης τοῦ ζυμώματος.

Ἡ καινουργὴ φορεσιὰ του, ἀσυνήθης εἰς τὸ σῶμά του, τὸ περιβεβλημένον αἰωνίως τὴν πενιχρὰν περιβολὴν τῆς ἐργασίας, διετῆρει ζωηρὰν πτυχὴν κατὰ μήκος τοῦ πανταλονιοῦ καὶ τῶν μανικιῶν τῆς.

— Ἀα . . . χ, κακομοιρὴ Σταῦρο . . . Τὸ θυμᾶμαι κάθε μεσάνυχτα ποῦ ζυμώνανε κι' ἔκαιγεν ὁ φούρνος . . . τί τραγοῦδι ἔκανε . . . Κι' ὅλο τῆς πατρίδας του τραγοῦδι . . . Σὰ νὰ αἰστανότανε πῶς δὲ 'θελε τὴν ξαναῖδῃ . . .

— Ἀ νά! ὁ Σπύρος, ἐφώναξαν οἱ ἄνδρες. Τὸν ἐδγάλανε!

Καὶ εἰσέρχεται ὁ συντάιρος τοῦ σκοτωμέ-

νου καὶ κυρίως καταστηματοῦρχος, ὁ Σπύρος, ὑπόκωφος ἕνεκα τῆς βροχῆς, βρεγμένος. Μό-

λις εἶχεν ἀπολυθῇ τοῦ κρατητηρίου, ὅπου ἐκρατεῖτο ἀπὸ τῆς στιγμῆς τοῦ φόνου.

— Ζωὴ σι λόγ'ς, Σπύρο . . .

Τοῦ εἶπον ὅλοι οἱ συμπατριῶται καὶ συνεχθῆναι του, προσφωνήσεις δὲ συμπαθείας τὸν περιέβαλον πανταχόθεν, ἐνῷ ἐφαίνετο ὡς νὰ εἶχεν ἀγρυπνήσει ἐντὸς τοῦ κρατητηρίου, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς κατερούθρους. Τὸν ἔπνιγεν ἡ λύπη ἐκ τοῦ δυστυχήματος, τὸ ὅποιον εἶχε λάβει χώραν μέσα εἰς τὸ μαγαζὶ του, βραχὴν μετὰ τὸ αἶμα τοῦ συντρόφου του, γρουσουζία μεγάλη καὶ ἀνοποδιά, καὶ ἔτρεχεν ἐδῶ κι' ἐκεῖ σιωπηλὸς μετὰ τὸ μαῦρον ἀγκαθωτόν του γένειον, φυσῶν ἡχηρῶς διὰ τῶν

ρωθώνων, ἔρριπτε δὲ καὶ βλέμμα περιπαθείας εἰς τὸ φέρετρον. Ὑστερον ἐπανερχόμενος ἀπὸ ἐν ἐσωτερικὸν διαμέρισμα εἶπε πρὸς τὸ κακὸφθαλμον ἐκεῖνο παιδίον τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐγερθῇ παραχωροῦν εἰς αὐτὸν τὴν θέσιν του.

— Ρε κείνα τὰ σκ'τιά του δὲν τὰ πήραν' ἀπὸ καὶ μέσ' ἀκόμα; Τί καθῶνται;

Καὶ ἔρριψε βλέμμα πρὸς τὰ ψωμιά τὰ ἄθρονα εἰς τὴν προθήκην σωρισμένα ἀπώλητα.

— Ὁ ἄμοιρος κι' αὐτός . . . Εἶπον αἱ γυναῖκες κουνούσαι τὸ κεφάλι, καὶ θλιβερὸν βλέμμα προσηλοῦσαι ἐπὶ τοῦ ψωμά.

— Ὡρα εἶνε . . . Σὲ λίγο θάρθη ἡ νεκροφόρα . . . Ποῦ θάρουμε τὸν παππά;

— Καλὲ νά, εἶπε μιά γυναῖκα, ἄς πεταχτῇ μιά στιγμή τὸ παιδί νὰ χτυπήσῃ δυὸ φορές τὴν καμπάνα κι' ἔφτασ' ὁ παππᾶς.

Τὸ παιδί ἐδῆκεν ἔξω!

Ἡ καμπάνα τοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος ἤχησε μετ' ὀλίγον μέσῳ τῆς βοῆς τῆς βροχῆς διὰ δύο θρηνηδῶν κτύπων. Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας, αἱ γυναῖκες τῆς γειτονίας ἔτρεχον εἰς τὴν αὐλόπορταν, προσφυλαττόμεναι ἀπὸ τὴν βροχήν, διὰ νὰ ἰδοῦν τὴν πενιχρὰν κηδεῖαν, ἡ ὁποία ἐδῆκεν παρὰδοξος ἀπὸ ἑνα μαγαζί, ἀπὸ ἑνα φούρνον, κηδεῖα σκοτωμένου καὶ ἀνέβαινε βιαστικῇ ὑπὸ τὴν ραγδαίαν βροχήν πρὸς τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα.

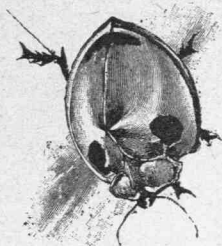
Τὴν στιγμήν ἐκεῖνην μιά γειτόνισσα προέπεμπεν ἔξω τῆς θύρας τὸ κοριτσάκι τῆς κρατοῦν εἰς τὰ δυὸ χέρια ταβάν, καὶ τοῦ ἐφώναζεν, ἐνῷ ἐκεῖνο ἐστέκετο περιμένον νὰ κρυθῇ ἡ συνοδεία.

— Καλὲ τ' ἀκουσε; Στὸν ἄλλο φούρνο νὰ τὸ πᾶς τὸ φαγί . . .

Z. A. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ο Χρυσόκαρβος

Διήγημα Ἐδγάρδου Πόου.—Μετάφρ. Ε. Δ. Ροῖδου.

Πρὸ τινων ἐτῶν εἶχα φιλιωθῇ στενῶς μετ' ὃν κ. Γουλιέλμον Λεγρᾶν, ἀπόγονον ἀρχαίας οἰκογενείας διαμετρούμενων, πρῶτον πλούσιον, ἀλλ' ἤδη περιελθόντα εἰς τὴν ἐσχάτην ἐνδεῖαν ἐκ μακρᾶς σειρᾶς ἀτυ-

χημάτων. Πρὸς ἀπόκρυψιν τῆς δυστυχίας του εἶχεν ἐγκαταλείψει τὴν Νέαν Αὐρηλίαν καὶ διέτριβεν εἰς τὴν μικρὰν νῆσον Σουλιβᾶν, πλησίον τῆς Καρλεστόνης τῆς Νοτίου Καρολίνας.

Τὸ νησίδιον τοῦτο, τὸ ἔχον ἑκτασιν τριῶν μόνον μιλίων μήκους καὶ ἐνὸς τετάρτου πλάτους, εἶναι ἀληθῶς περίεργον, συγκείμενον ἀποκλειστικῶς ἐκ θαλασσίας ἄμμου καὶ χωριζόμενον ἀπὸ τὴν ξηρὰν δι' ἀράτου πορθμίσκου, βέοντος ἢ μᾶλλον στᾶζοντος διὰ πυκνοῦ καλαμῶνος, ὅπου

συνεδριάζουσι διαρκῶς πυκνὰ σμήνη ὑδροβίων ὀρνίθων. Ἡ βλάστησις εἶναι, ὡς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ, πενιχρὰ καὶ ἀτροφική. Δένδρα ἄξια τοῦ ὀνόματος δὲν ὑπάρχουσιν ἐκεῖ, πλὴν τινων χυμακίζων φοινίκων περὶ τὰς καλύβας, ὅπου καταφεύγουσι τὸ θέρος οἱ ἐνσυχλούμενοι ὑπὸ τοῦ κονιορτοῦ καὶ τῶν πυρετῶν κάτοικοι τῆς γειτονίας Καρλεστόνης. Τὸ μόνον εἰς τὸ ἀμυῶδες ἔδαφος εὐδοκίμου φυτόν εἶναι ἡ μυρσίνη, ἡ ἀνερχομένη εἰς ὕψος δεκαπέντε ἢ καὶ εἴκοσι ποδῶν καὶ σχηματίζουσα πολυλαχοῦ εὐωδέστατα καὶ σχεδὸν ἀδιάβητα ἄλση.

Ὁ Λεγρᾶν εἶχεν οἰκοδομήσει ὁ ἴδιος εἰς τὸ βαθὺς τοιοῦτον ἄλσος τὴν καλύβην ὅπου διέτριβεν, ὅταν ἔτυχε νὰ τὸν γνωρίσω. Ἡ γνωριμία αὕτη δὲν ἐβράδυνε νὰ μεταβληθῇ εἰς φιλίαν, τῆς ὁποίας ἦτο ἄξιος ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν ὁ ἐρημίτης. Ἡ ἀνατροφή αὐτοῦ ἦτο τελεία καὶ ἡ ἑξύτης τοῦ πνεύματός του ἐκ τῶν σπανίων· ἐφαίνετο

ὅμως πάσχων ἐκ μισανθρωπίας καὶ ὑποκείμενος εἰς ἀποτόμους μεταπτώσεις ἀπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὴν ἀποθάρρυνσιν καὶ τὴν μελαγχολίαν. Ἄν καὶ εἶχε πολλὰ βιβλία δὲν ἐφαίνετο ἀγαπᾶν τὴν ἀνάγνωσιν, ἀλλ' ἐπρωτίμῃ τὸ κυνήγιον, τὴν ἀλιεῖαν καὶ τὰς μακρὰς παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης ἢ μεταξὺ τῶν μύρτων περιπλανήσεις πρὸς ἄγρην σπανίων ἐντόμων καὶ κογχυλίων, κατορθώσας διὰ τοῦ χρόνου νὰ σχηματίσῃ συλλογὴν ἄξιαν φυσιογραφικοῦ μουσείου.

Ἀχώριστος κατὰ τὰς ἐκδρομὰς ταύτας συνοδὸς του ἦτο γέρον Μαῦρος καλούμενος Δίας, πρῶτον δούλος τῆς οἰκογενείας του, ὅστις καίτοι ἀπελευθερωθεὶς δὲν ἔστερξε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ χωρισθῇ ἀπ' αὐτοῦ ἰσχυρίζομενος ὅτι, ἀφοῦ ἦτο ἤδη ἐλευθερος, εἶχε καὶ τὸ δικαίωμα ν' ἀκολουθῇ κατὰ βῆμα τὸν μικρόν του ἀφέντην Μπίλιον (Massa

Will), ὡς ἐπέμενε νὰ τὸν ὀνομάζῃ καὶ ἀφοῦ ἐμεγάλωσε. Πιστεύω μάλιστα ὅτι οἱ συγγενεῖς τοῦ φίλου μου, τοὺς ὁποίους ἀνησυχοῦν αἱ ἰδιοτροπίαι ἢ, ὡς τὰς ὀνόμαζαν, αἱ τρέλλαι του, ἐνεθάρρυναν τὴν ἐπιμονὴν τοῦ πιστοῦ ὑπηρέτου, φρονούντες ὅτι ἡ τοιαύτη διηνεκὴς ἐπιτήρησις δὲν ἦτο ὅλως περιττή.

Τὸ κλίμα τῆς νήσου Σουλιβᾶν εἶναι συνήθως ἡπιώτατον καὶ ἡ ἀνάγκη θερμᾶς ἐξαιρητικῆς. Κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἐν τοῦτοις ἐσπέραν τοῦ ἔτους 184 . . . καθ' ἣν μετέβην ἐκ Καρλεστόνης νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν φίλον μου, ὁ καιρὸς ἦτο ἐκτάκτως ψυχρὸς. Κρούσας κατὰ τὸ σύνθημα καὶ μὴ λαβὼν ἀπάντησιν καμμίαν, ὑπῆγα νὰ ζητήσω τὸ κλειδίον ἐκεῖ ὅπου ἐγνώριζα ὅτι τὸ ἐκρυπτεν ὁ οἰκοδεσπότης κατὰ τὴν ἀπουσίαν του, ἤνοιξα τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθα εἰς τὴν καλύβην. Ἡ ἀγαλλίασίς μου ὑπῆρξε μεγάλη ὅταν ἐθαμβώθην ὑπὸ τῆς λάμπειας σπινθηρίζουσας πυρᾶς. Ἐσπευσα ν' ἀποθέσω τὸ ἐπανωφόρι μου, ἔσυρα ἔδραν πλησίον τῆς ἐστίας καὶ ἀνεπαύθην ἐπ' αὐτῆς περιμένων τοῦ φίλου μου τὴν ἐπιστροφὴν.

Οὕτως ἔφθασε μετὰ τοῦ μαῦρου τοῦ ὀλίγην ὥραν ἀφοῦ ἐνύκτωσε καὶ μετ' ἐπιδέχθη μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης, ὁ δὲ Δίας διὰ μειδιάματος ἀποκαλύψαντος ὅσους τοῦ ἀπέμεναν ὁδόντας καὶ ἀμέσου φροντίδος πρὸς παρασκευὴν καλοῦ δείπνου. Ὁ Λεγρᾶν ἦτο τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην κατενθουσιασμένος ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως διθύρου κογχυλίας ἀγνώστου εἶδους καὶ ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς ἄγρας καρὰς ἐξαιρετικῶν κάλλους, τὸν ὁποῖον ἐπεφυλάσσετο νὰ με δείξῃ αὐριον τὸ πρωί.

— Καὶ διατί ὄχι ἀπόψε; ἠρώτησα αὐτὸν τρίβων τὰς χεῖράς μου πρὸ τοῦ πυρὸς.

— Διότι δὲν ἤξευρα ὅτι θὰ ἔλθης καὶ ἔκαμα τὴν ἀνεσιάν νὰ θανείσω τὸν κάραβον εἰς τὸν ὑπολοχαγὸν τῆς φρουρᾶς, ὁ ὁποῖος μετ' ὃν ἐζήτησε διὰ νὰ τὸν ζωγραφίσῃ. Μείνε νὰ κοιμηθῇς ἐδῶ καὶ στέλλω τὸν Δία νὰ τὸν πάρῃ αὐριον ἅμα ὁ ἥλιος ἀνατείλῃ. Εἶναι ἐκτάκτως ὥραϊος, λάμπει ὡς καθαρὸς χρυσός.

— Ποῖος; ὁ ἥλιος;

— Ὅχι, ὁ κάραβος. Μεγάλος ὡς μεγάλο καρύδι, μετ' ὅσο μαῦρα στίγματα εἰς μίαν ἄκρην τῆς ῥάχης καὶ ἑνα τρίτον μεγαλύτερον εἰς τὴν ἄλλην. Τὸ χρώμα του εἶναι, καθὼς σὲ εἶπα, ὡς καθαρὸτάτου χρυσοῦ . . .

— Τὸ μαυροῦνι, διέκοψεν ὁ Δίας, δὲν εἶναι χρυσομένον, εἶναι χρυσὸν ἀπ' ἔξω καὶ ἀπὸ μέσα. Δὲν ἔχει μόνον τὸ χρώμα, ἀλλὰ καὶ τὸ βάρος τοῦ χρυσοῦ. Ἀδύνατον θὰ ἦτο νὰ εἶναι τόσον βαρὺ, ἂν δὲν ἦτο μονοκόμματον χρυσάφι.

— Ὅπως θέλῃς, Δία, ἀπήντησεν ἀποτόμως ὁ Λεγρᾶν μετὰ τινος δυσαναλόγου πρὸς τὴν σπουδαιότητα τοῦ πράγματος ζωηρότητος. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι λόγος ν' ἀφίσῃς τὸ ψητὸν νὰ καῇ. Τὸ χρώμα

